

ВІДОМОСТІ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Загальні відомості

1. Інформація про заклад вищої освіти

*Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	57
*Повна назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
*Ідентифікаційний код ЗВО	02125585
*ПІБ керівника ЗВО	Прокопенко Іван Федорович
*Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://hnpu.edu.ua/uk
Інформація про відокремлений структурний підрозділ (ВСП) (зазначається лише якщо ОП реалізується у ВСП) –	
Реєстраційний номер ВСП ЗВО у ЄДЕБО	–
Повна назва ВСП ЗВО	–
Ідентифікаційний код ВСП ЗВО	–
ПІБ керівника ВСП ЗВО	–
Посилання на офіційний веб-сайт ВСП ЗВО	–

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО <https://registry.edbo.gov.ua/university/57/>

3. Загальна інформація про освітню програму, яка подається на акредитацію

*ID освітньої програми в ЄДЕБО	30305
*Назва ОП	Хімія в закладах освіти
*Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальність «014 Середня освіта (Хімія)». Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.03.2019 № 211-л Ліцензійний обсяг – 120 осіб. https://mon.gov.ua/storage/app/media/pravo-diyalnosti/2019/09/05/natsionpedagogskovorodi7.pdf
*Цикл (рівень вищої освіти)	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
*Галузь знань	01 Освіта
*Спеціальність	014 Середня освіта (Хімія)
Спеціалізація (за наявності)	-
*Вид освітньої програми	Освітньо-професійна
*Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Наявність повної загальної середньої освіти, наявність ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»).
*Термін навчання на освітній програмі	3 роки 10 місяців

*Форми здобуття освіти на ОП	Очна денна, заочна
*Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра хімії, природничий факультет
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедри зоології, філософії, психології, загальної педагогіки і педагогіки вищої школи, економічної теорії, української мови, фізики і кіберфізичних систем, математики, історії України, теорії і практики англійської мови
*Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	м. Харків, вул. Валентинівська, 2
*Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	так
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Вчитель хімії
*Мова (мови) викладання	українська
*ID гаранта ОП у ЄДЕБО	187773
*ПІБ гаранта ОП	Свечнікова Олена Миколаївна
*Посада гаранта ОП	завідувач кафедри хімії
*Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	kaf-chemistry@hnpu.edu.ua
*Контактний телефон гаранта ОП	+380660942125 +38(0572)68-00-12
Додатковий контактний телефон гаранта ОП	+38098-93-51-560

*4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітню програму схвалено рішенням вченої ради Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди від «20» травня 2016 р. протокол № 4.

Освітню програму розроблено: Свечніковою Оленою Миколаївною, доктором хімічних наук, професором, завідувачем кафедри хімії; Сидоренко Ольгою Володимирівною, кандидатом технічних наук, доцентом, доцентом кафедри хімії; Макеєвим Сергієм Юрійовичем, кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри хімії; Кравченко Раїсою Миколаївною, директором Харківського ліцею № 141 Харківської міської ради Харківської області; Могильною Юлією Іванівною, головою Спілки студентів та молоді природничого факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

У навчальний процес ОП впроваджено у 2016 році. Обсяг ОП 240 кредитів ЄКТС.

Освітня програма базується на інноваційних проектних результатах, із урахуванням сьогоденного стану хімії та включає дисципліни: технології та методики навчання хімії, техніки хімічного експерименту. Містить безперервних цикл педагогічних практик у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах; великий обсяг лабораторного

практикуму з загальної, неорганічної, органічної, фізичної колоїдної хімії; дисципліни: загальна екологія, біохімія та механізми органічних реакцій.

ОП передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, що дозволяють здобувачам розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі хімічної освіти; отримання поглибленої фундаментальної, спеціалізованої та практичної підготовки бакалаврів у галузі хімічної освіти із широким доступом до працевлаштування; формування та розвиток загальних професійних компетентностей, необхідних сучасному вчителю хімії; здатність здобувачів до самостійної педагогічної діяльності в умовах закладів середньої освіти; володіння експериментальними методами сучасної хімії; розвиток громадянських та соціальних компетентностей.

*5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року та набір на ОП

Рік навчання	1 рік навчання	2 рік навчання	3 рік навчання	4 рік навчання
1. Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	2019	2018	2017	2016
2. Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	6	9	7	6
3. Контингент студентів:	6	19	9	9
3.1. очна форма навчання	5	16	9	9
3.2. заочна форма навчання	1	3	–	–
4. У т. ч. іноземців:	–	11	4	2
4.1. очна форма навчання	–	11	4	2
4.2. заочна форма навчання	–	–	–	–

*6. Інформація про інші освітні програми ЗВО за відповідною спеціальністю: (зазначається ID програм у ЄДЕБО і їх назва)

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти	–
перший (бакалаврський) рівень	–
другий (магістерський) рівень	27492 «Хімія в закладах освіти»
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	–

*7. Інформація про площі ЗВО, станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	77517,53м ²	17096 м ²
Власні приміщення ЗВО	77517,53м ²	17096 м ²

(на праві власності, господарського відання або оперативного управління)		
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	–	–
Приміщення, здані в оренду	–	–

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

*8. Поля для завантаження документів щодо ОП:

Назва документа(ів)	Поле для завантаження документів
*Освітня програма	X
*Навчальний план за ОП	X
Рецензії та відгуки роботодавців	X

9. Інформація про наявність в акредитаційній справі інформації з обмеженим доступом

Справа містить інформацію з обмеженим доступом – ні

Зазначте, які частини відомостей про самооцінювання містять інформацію з обмеженим доступом, до якого виду інформації з обмеженим доступом вона належить та на якій підставі (із зазначенням відповідних норм законодавства та/або реквізитів рішення про обмеження доступу до інформації)

Частина відомостей про самооцінювання, яка містить інформацію з обмеженим доступом	Вид інформації з обмеженим доступом	Опис інформації, доступ до якої обмежений	Підстава для обмеження доступу до інформації
–	–	–	–

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілі освітньої програми «Хімія в закладах освіти» визначають можливості та сферу застосування набутих компетентностей в результаті здобуття освіти та передбачають створення цілісної системи підготовки висококваліфікованих вчителів хімії для закладів загальної середньої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Хімія) галузі знань 01 Освіта, фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми навчання та виховання. Визначають можливість надання освітніх послуг із широким доступом до працевлаштування, підготовку бакалаврів до здійснення педагогічної роботи.

Особливості програми: підготовка здобувачів вищої освіти здатних до впровадження нових освітніх, педагогічних та інформаційних технологій в професійній (викладацькій) діяльності. Включає дисципліни: технології та методика навчання хімії, техніки хімічного експерименту. Містить безперервний цикл педагогічних практик у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах; великий обсяг лабораторного практикуму з загальної, неорганічної, органічної, фізичної колоїдної хімії; дисципліни: загальна екологія, біохімія та механізми органічних реакцій.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

У процесі розробки ОП урахувались стратегічні завдання діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди як потужного навчального, наукового і виховного центру Харківського регіону, здатного на відтворення науково-педагогічних кадрів, підготовку вчителів хімії у відповідності до напрямів реформування вітчизняної освіти. Заявлені цілі освітньої програми відповідають меті діяльності ХНПУ, відображеного у Статуті закладу, яка полягає у забезпеченні умов, необхідних для здобуття особами вищої освіти і проведенні наукових досліджень»; а також його місії – «формуванні освіченого фахівця – громадянина, патріота, інтелектуала шляхом удосконалення змісту і якості педагогічної освіти у повній відповідності до функцій освіти в Україні», відображеної в положенні «Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників», затвердженого ректором ХНПУ від 05.02.2015 р.

Політика університету націлена на побудову університету як простору професійної підготовки та життєвого самовизначення людини у всьому різноманітті його проявів в сучасному громадянському суспільстві, тому підготовка фахівців у даній галузі відповідає стратегії ЗВО.

Основні положення Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників відображені на сайті університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/politika%20v%20sfere%20yakos.pdf

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП

При формуванні цілей та програмних результатів навчання ОП були враховані такі інтереси та пропозиції стейкхолдерів:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

У зв'язку з тим, що ОП «Хімія в закладах освіти» формувалась до набору здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 014.Середня освіта (Хімія) випускники відповідно за цією спеціальністю відсутні.

Акредитація за вищезазначеною ОП буде проходити вперше.

- роботодавці

Директор Харківської ЗОШ I-III ступенів № 104 Харківської міської ради Харківської області, кандидат педагогічних наук Тесленко О.В. висловила пропозиції щодо покращення підготовки фахівців, які були враховані при формуванні ОП. Серед побажань необхідно відмітити: бажано розширити матеріальну базу щодо забезпечення навчального процесу.

- академічна спільнота

Студентське самоврядування запропонувало проведення виховних заходів через навчальні предмети хімії. В ОП заплановані практичні заняття щодо організації та проведення вищезазначених заходів;

керівники відділу практики запропонували включити в ОП практикум з обов'язкової шкільної документації;

викладачі методики викладання хімії рекомендують урахувати в ОП вимоги до сучасних навчальних кабінетів з хімії.

- інші стейкхолдери

Випускники здатні виконувати зазначену в класифікаторі професій ДК 003:2010 професійну роботу і можуть займати такі первинні посади:

- 2320 – вчитель загальноосвітнього навчального закладу;
- 2320, 24420 – викладач професійного навчально-виховного закладу;
- 2320 – викладач професійного-технічного навчального закладу;
- 3340 – лаборант (освіта).

Під час засідань проектної групи ОП, враховувались зауваження та побажання представників роботодавців та академічної спільноти щодо проекту ОП (протокол № 3 від 18.04.2016 р.); внесення змін до блоку дисциплін вільного вибору (протоколи № 5 від 30.08.2017 р.; № 7 від 30.08.2018 р.; № 8 від 15.01.2019 р.). Питання обговорювалось на засіданні НМК природничого факультету (протокол № 1 від 05.09.2017 р.), Вченої ради природничого факультету (протокол № 6 від 29.08.2017 р.).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Ураховано тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, зокрема концепцію НУШ, в якій однією з ключових компетентностей визнано основні компетентності у природничих науках і технологіях.

За даними Харківського обласного центру зайнятості (<https://kha.dcz.gov.ua/>) за період січень-грудень 2019 р. кількість вакансій на посаду вчителя ЗСО становить 680 од., що перевищує кількість безробітних (285 осіб) і викликає дефіцит кадрів у розмірі 395. Отже, існує істотна нестача кваліфікованих вчителів закладів загальної середньої освіти.

У процесі формування цілей та програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти ураховувався цінний досвід в галузі хімічної освіти, примноження якого відображено в формуванні у здобувачів знань, умінь і навичок щодо застосування сучасних хімічних технологій.

Здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня набуває професійні компетентності, необхідні для практичної вчительської діяльності у сфері хімії та підготовлений до роботи згідно з Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010.

Здобувач з цієї спеціальності здатний до впровадження нових освітніх технологій у вчительській діяльності; здатний здійснювати компетентнісне навчання хімії, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, виховного, дослідницького та інноваційного характеру в галузі

педагогіки, методики середньої освіти та сучасної хімічної науки.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Підготовка фахівців-хіміків, випускників педагогічних ЗВО здійснюється з урахуванням регіональних потреб у спеціалістах з хімії. Кабінетом Міністрів України (постанова від 23 листопада 2011р. № 1392) затверджено Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, згідно якого обов'язковим предметом освітньої галузі «Природознавство» є хімія з 7 по 11 класи 12-річної школи. Протягом останніх 5 років у Харкові та області спостерігається істотна нестача кваліфікованих вчителів хімії у закладах середньої освіти. За результатами аналізу забезпечення закладів середньої освіти різного типу в Харківській області (станом на 01.09.2019) встановлено: у місті Харкові по районах та Харківській обл. вакантні посади учителів за спеціальністю «Хімія»: м. Харків: Київський р-н : ЗОШ № 37; Немишлянський р-н: ЗОШ № 161; СШ № 181 «Дьонсурі»; ДНЗ «Харківський ПЛБТ»; Основ'янський р-н: ЗОШ № 41, ЗОШ № 54; Слобідський р-н: ЗОШ № 60; ЗОШ № 12; Індустріальний р-н: СШ № 15; Новобаварський р-н: ЗОШ № 54; Харківське вище професійне училище будівництва. Харківська обл.: Куп'янська ЗОШ I-III ступеней № 1; Куп'янська гімназія № 7; Тернівський НВК ; Песочинський ліцей; Балаклійський р-н: Меловська ЗОШ; Дворічанський р-н Вільшанська ЗОШ I-II ступеню.

З метою врахування галузевого контексту до компонентів ОП «Хімія в закладах освіти» уведені курси: «Загальна екологія» і «Хімія довкілля» для формування екологічної складової системи професійних компетентностей; «Біохімія» для формування міжпредметних зв'язків.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховувало досвід підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) та освітню програму «Хімія та біологія» у Національному педагогічному університеті імені М. М. Драгоманова, «Хімія» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, «Хімія» Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. На основі аналізу цих програм було конкретизовано зміст загальних компетентностей випускників та диференційовано результати навчання на знання з предметної області; когнітивні компетентності; практичні вміння та навички; загальні вміння та навички. Порівняно з вітчизняними аналогами освітня програма «Хімія» конкретизує зміст професійних компетентностей випускника, які стосуються кваліфікаційних характеристик вчителя хімії.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)

У зв'язку з відсутністю затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Хімія) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, при визначенні програмних результатів навчання ОП проектна група спиралась на вимоги сьомого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій (<https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>), що передбачає набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем у галузі професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів хімічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

У процесі вивчення навчальних дисциплін циклу загальної підготовки широко застосовуються інформаційно-повідомлювальний, пояснювально-спонукальний, виконавський, частково-пошуковий методи. У процесі вивчення навчальних дисциплін циклу професійної підготовки застосовують інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний, інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний метод, метод проекту.

Методами контролю та оцінки якості вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін є: екзамени, заліки, тести, контрольні, індивідуальні навчально-дослідні завдання. Поточний контроль проводиться за всіма навчальними дисциплінами, включеними до навчального плану, незалежно від виду семестрового контролю – іспит, залік, диференційований залік. Підсумкове оцінювання здійснюється на підставі результатів поточного контролю та підсумкової роботи за національною системою «зараховано»/«незараховано» та на підставі екзаменів.

Практична підготовка здобувачів передбачає проходження чотирьох практик: пропедевтичної практики; педагогічної практики у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах; організаційно-виховної педагогічної практики у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку; виробничої хіміко-технологічної практики. Перед проходженням кожної з практик здобувачі вищої освіти відвідують настановні конференції, впродовж практики її керівник від навчального закладу надає консультації здобувачам та безпосередньо контролює процес її проходження. Підсумкове оцінювання проходження практик здійснюється за національною системою диференційного заліку.

Атестація випускників спеціальності 014. Середня освіта (Хімія) проводиться відповідно до «Положення про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр»» (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf) у формі кваліфікаційних іспитів: кваліфікаційного іспиту з педагогіки, історії педагогіки та психології; кваліфікаційного іспиту зі спеціальності та методики викладання хімії; кваліфікаційного іспиту з перевірки додаткових компетенцій.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

У зв'язку з відсутністю стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у рамках роботи з розроблення ОП «Хімія в закладах освіти» було проведено зіставлення опису кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій (НРК) та запланованих результатів навчання. При зіставленні використовувалася методологія, розроблена в рамках проекту ЄС Twinning «Модернізація законодавчих стандартів та принципів освіти та навчання у відповідності до політики ЄС щодо навчання впродовж життя», 2015.

Зазначеними Методичними рекомендаціями передбачаються етапи зіставлення: оцінюється відповідність між вимогами до результатів навчання (знань, умінь, компетентностей) в освітньо-професійній програмі та дескрипторами НРК; результати навчання за кваліфікацією порівнювались з кваліфікаційними рівнями НРК (як інтегральним описом результатів навчання).

Було встановлено, що вимоги до результатів навчання НРК за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності мають відповідати сьомому рівню НРК та передбачають набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі середньої освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності. Характерно співпадіння вимог до результатів

навчання за НРК (за показниками знання; уміння/навички; комунікація; відповідальність і автономія) та компетентностями випускника і результатами його навчання згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Хімія в закладах освіти».

Відповідність програмних результатів навчання вимогам НРК для сьомого кваліфікаційного рівня додатково забезпечувалась технологією розробки ОП, яка зумовлювалась логікою підготовки фахівців, що визначає послідовність і наступність у реалізації наступних дій гаранта та членів проектної групи, а саме: цілепокладання (визначення мети, принципів освітньої діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди за спеціальністю); формулювання нормативних вимог до базового рівня підготовки абітурієнтів, які вступають на навчання за спеціальністю; розподіл кредитів ЄКТС для опанування освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів; відпрацювання системи компетентностей випускників ХНПУ імені Г. С. Сковороди за спеціальністю з урахуванням визначених замовниками (працедавцями) первинних посад та виробничих функцій; структурування нормативного змісту на основі структурно-логічної схеми, його узгодження з варіативною частиною відповідно до профілю програми; конкретизація форми атестації випускників; врахування державних вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості за спеціальністю.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?	240 кредитів ЄКТС
Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?	Обов'язкові компоненти освітньої програми містять: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 25 кредитів ЄКТС, цикл природничо-математичної (фундаментальної) підготовки – 25 кредитів ЄКТС, цикл професійно-орієнтованої (професійної та практичної) підготовки – 89,5 кредитів ЄКТС, вибіркові навчальні дисципліни за вибором студента – 60 кредитів ЄКТС, курсові роботи – 4,5 кредити ЄКТС, практична підготовка – 18 кредитів ЄКТС, атестація – 18 кредитів ЄКТС. Стандарт відсутній
Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?	60 кредитів ЄКТС
Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною) Освітня програма «Хімія в закладах освіти» відповідає предметній області спеціальності 014 Середня освіта (Хімія). Зміст обов'язкових компонентів ОП (Вища математика, Фізика, Фізико-хімічні методи дослідження, Основи наукових досліджень, Основи наукових досліджень, Загальна екологія, Хімія доквілля, Вступ до спеціальності, Неорганічна хімія, Загальна хімія, Аналітична хімія, Органічна хімія, Фізична хімія, Колоїдна хімія, Хімія високомолекулярних сполук, Хімічний синтез, Основи сучасного хімічного виробництва, Техніка хімічного експерименту та виготовлення наочних посібників, Механізм органічних реакцій, Біохімія) та вибірових компонентів (Техніка та	

методика проведення ускладнених дослідів, Хімічна номенклатура, Хімія металів, Моделювання хімічних структур і процесів, Кінетика хімічних процесів, Позакласна робота з хімії, ІТ-технології в хімії, Реакційна здатність органічних сполук, Біотехнології та новітні досягнення сучасної хімії, Методи екологічного контролю якості довкілля, Обробка результатів хімічного експерименту, Історія хімії) дозволяють сформувати у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей спрямованих на формування знання основних сучасних положень фундаментальних наук стосовно складу, будови, властивостей, методів добування і застосування хімічних сполук та речовин, інтегральні уявлення про хімічні процеси та системи, здатність їх застосовувати для формування світоглядної позиції, інтерпретації власних досліджень, професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі сучасної хімічної науки, здатність здійснювати безпечні хімічні дослідження в лабораторії, інтерпретувати результати досліджень.

При засвоєнні освітніх компонентів 1 Педагогіка, 2 Психологія, 3 Філософія, 4 Технологія та методика навчання хімії здобувачі вищої освіти набувають здатності застосовувати психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей, здатність застосовувати основи сучасної педагогіки та психології в навчальному процесі у закладах загальної середньої освіти, вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації; здатність здійснювати професійні функції в процесі навчання, розуміння тенденцій у сучасній освіті та вміння прогнозувати наслідки педагогічної діяльності, здатність планувати та передбачувати результати навчальної роботи у закладах загальної середньої освіти учнівської молоді.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Індивідуальна освітня траєкторія реалізується через індивідуальний навчальний графік згідно з положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції) п.5, підп. 5.4

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf, що є робочим документом здобувача, який містить інформацію про перелік і послідовність вивчення навчальних дисциплін, обсяг навчального навантаження здобувача, типи індивідуальних завдань, систему оцінювання знань (поточний і підсумковий контроль, атестацію випускника). Складається на підставі робочого навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та частину вибіркового навчальних дисциплін, обраних здобувачем з обов'язковим урахуванням структурно-логічної схеми підготовки. На занятті викладач враховує індивідуальні інтереси здобувачів; особливості навчальної діяльності; види навчального заняття, яким віддаються переваги; способи роботи з навчальним матеріалом; особливості засвоєння навчального матеріалу; види навчальної діяльності.

«Положенням про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студентів ХНПУ імені Г.С.Сковороди» (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/23_Polozhennya_vilnyu_vybir_nova_redaktsiya.pdf, передбачено для здобувачів вищої освіти можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркової частини змісту навчання.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Процедура забезпечення права здобувачів вищої освіти на вільний вибір дисциплін прописана в пункті 5. підпункті 5.6 у Положенні про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protsets_HNPU_2016.pdf).

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст. 62, пункт 15) у «Положенні про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів ХНПУ ім. Г.С.Сковороди»(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/23_Polozhennya_vilnyu_vybir_nova_redaktsiya.pdf) конкретизовано формування переліку та подальшого вивчення

здобувачами в обсязі не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС (частини навчального плану «Теоретичне навчання», передбачених для даного рівня вищої освіти. У положенні визначено, що реалізація вільного вибору передбачає два варіанти:

1. Вибір дисциплін за блоками. Здобувачі мають право обирати блок навчальних дисциплін, які, в свою чергу, складаються з нормативних та вибіркових дисциплін, який повинен охоплювати дисципліни, які будуть викладатися з наступного після вибору семестру.

2. Вибір окремих дисциплін з переліку. У даному разі дисципліни здобувачі обирають до 01 квітня кожного навчального року. Здобувач повинен обрати по одній дисципліні з кожного переліку (мінімум три дисципліни).

Перелік вибіркових дисциплін блоку «Хімія, екологія та інформатика (кафедри: хімії; зоології; інформатики)» знаходиться на сайті університету: http://smc.hnpu.edu.ua/files/Bloky_vilnogo_vyboru_2019/Bloky_vilnogo_vyboru_bakalavry_2019/Himiya_ekologiya_ta_informatyka.pdf.

Здобувачі мають право обирати вибіркові дисципліни на весь період навчання. Обсяг кожної вибіркової дисципліни становить не менше 3 кредитів. Обрання вибіркових дисциплін для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня здійснюється з першого семестру другого навчального року. Процедура обрання здобувачами блоків навчальних дисциплін вільного вибору здійснюється Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти шляхом подачі письмових заяв на ім'я проректора з навчально-наукової роботи дисциплін до 1 квітня поточного навчального року. На підставі поданих заяв до 01 травня центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти формує розпорядження про розподіл академічних груп за обраними дисциплінами. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальності і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчального плану та освітньої програми для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Види практик: пропедевтична практика (1,5 кредитів), педагогічна практика у загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладах (7,5 кредитів), організаційно-виховна педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (6 кредитів), виробнича хіміко-технологічна практика (3 кредити). Педагогічна практика проходить у загальноосвітніх навчальних закладах, організаційно-виховна практика – у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку; виробнича хіміко-технологічна практика – на підприємствах м. Харкова, згідно Наказу ХНПУ імені Г.С. Сковороди № 42-од від 11.03.2019 "Про організацію практичної підготовки здобувачів та встановлення норм часу при плануванні та обліку навчальної роботи з керівництва практикою в 2019/2020 навчальному році".

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_42_od_11032019.pdf)

(Угоди про проходження практик, програми практик, робочі програми, звіти з практик знаходяться у відділі практик).

Тісна співпраця роботодавців (директорів навчальних закладів) і керівників практик дозволяє визначати сучасні тенденції розвитку середньої освіти та науки, що враховується при складанні робочих програм практик. Під час проведення підсумкової конференції здобувачі-практиканти надають самооцінку власної діяльності під час проходження практик, вказують на проблеми з якими вони стикалися на етапах підготовки до практики та під час її проведення. У підсумку конференції здобувачі заповнюють анкети щодо рівня розвитку власних професійних компетенцій.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП

Навички соціальної взаємодії та міжособистісного спілкування є логічним доповненням професійних навичок та сприяють становленню професіоналів-лідерів у педагогічній галузі. Зміст навчальних дисциплін, а саме Педагогіка; Психологія; Філософія; Основи економічної теорії; Політично-правові студії; Україна: історія і сучасні реалії; Українська мова; Іноземна мова; Технологія та методика навчання хімії дозволяють в ході їх вивчення формувати не лише фахові компетентності, але і соціальні навички (soft skills), до яких належать: здатність до колективних дій та організації взаємодії в колективі; знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі хімії; вміння постійно збагачувати власне мовлення, застосувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній і науковій діяльності; займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості; уміння виробляти власну стратегію і тактику професійної поведінки, діяльності з урахуванням інтересів колективу, навички роботи в команді. Удосконалення даних навичок відбувається під час викладання цих дисциплін, коли викладачі створюють «контекст-практики», що імітують умови, з якими зіштовхуються фахівці під час професійної діяльності.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Враховуючі відсутність стандарту, ХНПУ імені Г.С. Сковороди для визначення компетентностей/результатів навчання для здобувачів вищої освіти, яким надається кваліфікація «Учитель хімії», орієнтується на Національну рамку кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня (<https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>). Зміст освітньої програми «Хімія в закладах освіти» відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій (здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог). Також при розробці програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти першого бакалаврського рівня спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) відповідно до змісту їх майбутньої професійної діяльності враховувались назви посад (вчителі середнього навчально-виховних закладів, викладачі професійного навчально-виховних закладів, викладачі професійно-технічних навчальних закладів, лаборанти) та кваліфікаційні характеристики згідно Національного класифікатора України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Нормативним документом, що визначає організацію навчання у ХНПУ імені Г.С. Сковороди (Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ostvintiy_protsest_HNPU_2016.pdf), є навчальний план за предметною спеціальністю 014. Середня освіта (Хімія) розроблено згідно з освітньою програмою «Хімія в закладах освіти». У робочому навчальному плані конкретизується співвіднесення реального із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою).

Навчальний план складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична підготовка включає: цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки; цикл природничо-математичної (фундаментальної) підготовки; цикл професійно-орієнтованої (професійної та практичної) підготовки; вибіркові навчальні дисципліни за вибором здобувача.

Теоретична підготовка бакалавра становить 5985 годин (83,13% від загальної кількості годин), що становить 200 кредитів, з них за вибором здобувача – 1800

годин (30,08% від годин теоретичної підготовки), що складає 60 кредитів.
На самостійну роботу передбачається 3671 годин (61,34%) від загального обсягу теоретичної підготовки. На основі навчального плану у робочих програмах навчальних дисциплін визначено співвіднесення аудиторних годин (лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять) з самостійною роботою.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

Правила прийому зі змінами до ХНПУ імені Г.С. Сковороди у 2019 році (з додатками)

[http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Конкурсний відбір здійснюється за результатами ЗНО з хімії, української мови та літератури, біології або математики.

За різної кількості складових у конкурсному балі має дотримуватись принцип рівності прав вступників.

Правила прийому на освітню програму змінюються кожного року відповідно до змін до Умов прийому затверджених МОН у поточному році.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Громадяни України, які не завершили навчання за кошти державного бюджету мають право повторного вступу для безоплатного здобуття вищої освіти за тим самим ступенем освіти за умови відшкодування до державного бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців (Наказ №149-од від 06 жовтня 2015р. «Про порядок відшкодування коштів державного бюджету і витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців»).

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та забезпечення його доступності для учасників освітнього процесу регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf)

Поінформованість про визнання результатів навчання здобувачів забезпечується Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Не було

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

При вступі на навчання за освітньою програмою «Хімія в закладах освіти» результати навчання у неформальній освіті не можуть бути зараховані, тому що нормативно-правовою базою ХНПУ імені Г.С. Сковороди механізм визнання результатів неформальної освіти не передбачений, згідно Правил прийому (зі змінами) до ХНПУ імені Г.С. Сковороди у 2019 році [http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)

В Україні на даний момент немає нормативно-правового врегулювання щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та не існує визнаних стандартів неформальної освіти.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Не було

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Основними формами навчання є аудиторні та позааудиторні заняття. Провідне місце серед аудиторних занять займають лекції, лабораторні та практичні роботи. Позааудиторне навчання здійснюється у вигляді самостійної роботи, написання ІНДЗ, педагогічних та виробничих практик. Методи навчання відображені у робочих програмах та силабусах, складених викладачами кафедр та розміщених на сайті природничого факультету (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychyy-fakultet>).

Досягнення програмних результатів навчання забезпечуються фундаментальною і спеціалізованою підготовкою здобувачів, яка поєднує теоретичну та практичну підготовку. Форми й методи навчання спрямовані на формування та розвиток професійних компетентностей з хімії, здатності до самостійної педагогічної діяльності упродовж всього життя. У теоретичній підготовці здобувачів переважає цикл професійно-орієнтованої підготовки (45%), де курси хімічного спрямування передбачають поєднання аудиторного і самостійного навчання. Лабораторні та практичні заняття проводяться в малих групах (до 12 здобувачів), передбачають використання експериментальних методів, статистичної обробки даних, та займають значну частку навчального часу, відведеного на певну дисципліну. Значна частка у навчальному плані належить блоку дисциплін вільного вибору (25%). Під час проходження практик (7,5% від загальної кількості годин), здобувачі набувають практичних навичок роботи у школі, виконують педагогічні дослідження.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Здобувачі ВО своєчасно мають повну інформацію про організацію освітнього процесу згідно ОП (силабуси <http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnychyy-fakultet>;

графік освітнього процесу
http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_44_od_13032019_Dodatok_01.pdf; Положення про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди
http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protses_HNPU_2016.Pdf).

Систематично проводиться опитування здобувачів ВО «Викладач очима студентів» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Rejting_vikladachiv_2019.pdf). За результатами цього анкетування, визначається рейтинг викладачів по кожній кафедрі. По кафедрі хімії рейтинг викладачів у середньому становить 91,74 балів (за 100-бальною шкалою), що є високим показником.

Результати анкетування здобувачів, що навчаються за ОП «Хімія в закладах освіти» (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSduqJjNmDNqLpHwv0NSImZWH6UPLXKmtD0IjDmKIJvhSRavsQ/viewform>): рівень задоволеності методами навчання і викладання дисциплін по кафедрі хімії становить 4,5 балів, рівень задоволеності методами контролю – 4,9 балів (за 5-бальною шкалою); результати оцінювання організації освітнього процесу природничого факультету ([http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurodnucci%20\(1\).pdf](http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurodnucci%20(1).pdf)): високими балами (4 і 5 за 5-бальною шкалою) здобувачами оцінено: залучення до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (82,6 %); співвідношення теоретичної і практичної частини (87 %).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Кожний здобувач ВО опановує ОП за індивідуальним планом. Відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи здійснюється завдяки системі трансферу й накопичення кредитів, що використовуються в Європейському просторі вищої освіти.

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protses_HNPU_2016.Pdf. Відповідно до проекту Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING) <http://www.unideusto.org/tuningeu/> для кожного здобувача ОП визначено навчальне навантаження необхідне для досягнення визначених результатів навчання (див. навчальний план). Здійснюється процедура забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін відповідно до положення про вивчення навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Інформація надається у відповідності до Наказу ХНПУ імені Г.С. Сковороди № 44-од від 13.03.2019 "Про організацію освітнього процесу в новому навчальному році та про планування навчальної роботи науково-педагогічних працівників університету на 2019/2020 навчальному році" (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Nakazy_2018_2019/Nakaz_HNPU_44_od_13032019_Dodatok_01.pdf).

Цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання наведені у відповідних силабусах (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnichyy-fakultet>). На сайті університету розміщено інформаційний пакет спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Informatsiyini_pakety/014_SO_Himiya.pdf); освітня програма «Хімія в закладах освіти» (http://smc.hnpu.edu.ua/files/osvitni_programy/OP_Himia.pdf).

Здобувачі мають достатній обсяг вибіркового складового індивідуального навчального плану, завчасно отримують інформацію про зміст вибіркового дисциплін, мають безпосередній запис на дисципліни. На сайті університету розміщено блок дисциплін вільного вибору здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, «Хімія, екологія та інформатика» (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Bloky_vilnogo_vyboru_2019/Bloky_vilnogo_vyboru_bakalavr_u_2019/Himiya_ekologiya_ta_informatyka.pdf); розклад занять дисциплін вільного вибору (2019/2020 н.р.) (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Rozklad_II_semestr2020/Prurrodniciu_himia_ekologia_informatika.pdf).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Навчання і викладання на основі дослідження є вагомим чинником якісної підготовки завдяки розвитку дослідницької компетенції у здобувачів ВО. Досягненню основної мети сприяють залучення здобувачів до реалізації наукових тем кафедри хімії (<http://nauka.hnpu.edu.ua/тематика-ндр-кафедр-2>): Дослідження міжфазних та гомогенних хімічних електролітичних систем (0111U008881).

Здобувачі виконують індивідуально-дослідні завдання, результати яких доповідають під час лабораторного практикуму, семінарів, а також виконують ряд курсових робіт, у тому числі з методики викладання хімії. Здобувачами проводяться педагогічні дослідження під час проходження педагогічних практик.

Більшість здобувачів входять до складу студентського наукового товариства, де беруть участь у засіданнях хімічного наукового клубу «Синтез» (<http://hnpu.edu.ua/uk/studentscopy-naukovyy-himichnyy-klub-syntezy>), міському заході «Ніч Науки у Харкові» (<http://hnpu.edu.ua/uk/hronika-podiy-pryrodnychogo-fakultetu>; <http://hnpu.edu.ua/uk/nich-nauky-kafedry-himiyi>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до Типового положення про науково-методичну комісію http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/03_Polozhenny_pro_naukovo_metodychnu_komis_iyu.pdf на природничому факультеті створена науково-методична комісія (протокол № 1 від 02.09.2016 р.) для сприяння впровадженню сучасних методів організації освітнього процесу, вирішення практичних питань організації та методичного забезпечення навчального процесу, вивчення та обміну досвідом роботи. У засіданнях науково-методичної комісії беруть участь провідні вчені різних закладів м. Харкова та України (д.х.н., професор кафедри хімії ХНПУ імені Г.С. Сковороди О.М. Свечнікова, д.х.н., професор кафедри спеціальної хімії та хімічної технології НУЦЗУ В.Д. Калугін та ін.).

Зміни та оновлення ОП «Хімія в закладах освіти» обговорюються на засіданнях проектної групи та Вченої ради факультету, що фіксується відповідними протоколами. У 2017 р. внесені зміни до блоку дисциплін вільного вибору «Хімія, екологія та інформатика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014 Середня освіта (Хімія) у 2017-2018 н.р.: навчальні дисципліни «Історія хімії» та «Хімічна номенклатура» об'єднані в одну; дисципліни «Хімія металів», «Позакласна робота з хімії», «ІТ-технології в хімії» та «Кінетика хімічних процесів» вилучені з навчального плану (протокол проектної групи № 5 від 30.08.2017 р.; протокол Вченої ради факультету № 6 від 31.08.2017 р.). У 2018 р. внесені зміни до блоку дисциплін вільного вибору «Хімія, екологія та інформатика» у 2018-2019 н.р.: додатково введена навчальна дисципліна «Прикладна електрохімія»; дисципліна «Екосистемологія та екологія людини» вилучена з навчального плану

(протокол проектної групи № 7 від 30.08.2018 р.; протокол Вченої ради факультету № 6 від 31.08.2018 р.).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Інтеграція університету в міжнародний освітній простір передбачає адаптацію викладання та наукових досліджень у межах ОП. Викладачі та здобувачі стажуються за кордоном: Польща. Викладачі факультету мають індекси цитування у міжнародних рейтингових системах, таких як, наприклад, Scopus: Свєчнікова О.М. (4), Калугін В.Д. (3).

На сьогодні за ОП навчаються 17 іноземних здобувачів з Туркменістану. Порядок прийому на навчання іноземців регламентується Правилами прийому на навчання до ХНПУ імені Г.С. Сковороди іноземців й осіб без громадянства

(<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/PriyomInozemciv2019.pdf>).

У 2018 започатковані зарубіжні стажування викладачів та здобувачів ВО. На базі Інституту біології та охорони навколишнього середовища Поморської Академії в м. Слупськ (Польща) проходили стажування здобувач ВО (2018, 2019); у National Louis University в м. Новий Сонч (Польща) – доцент Макєєв С.Ю. (2018). Накопичений досвід втілюється в освітній процес.

Здобувачі мають право на академічну мобільність, прописане у Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди

(http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf).

Офіційний сайт університету перекладений іноземною мовою на 50% (у стадії розробки).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Форми контрольних заходів: вхідний (попередній) контроль; поточний (тематичний) контроль; модульний контроль; підсумковий (семестровий контроль, підсумкова атестація). Вхідний контроль проводиться з метою діагностики готовності здобувачів вищої освіти до сприйняття нової дисципліни. Поточний контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться протягом семестру на всіх видах навчальних занять з метою оперативного отримання об'єктивних даних про рівень знань, умінь і практичних навичок з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль є семестровим і проводиться у формах семестрового іспиту або заліку з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою дисципліни й у терміни, встановлені робочим навчальним планом та графіком освітнього процесу. Форми проведення семестрового контролю з кожної навчальної дисципліни встановлюються робочим навчальним планом, а обсяги і зміст – робочою навчальною програмою дисципліни. Прозорість і зрозумілість забезпечуються як розміщенням необхідної інформації на сайті університету: Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції). http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ospinty_protse_HNPU_2016.Pdf. Типове Положення про науково-методичну комісію факультету

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/03_Polozhenny_pro_naukovo_metodychnu_komis_iyu.pdf; так і інформацією, що надається кожною кафедрою природничого факультету, а саме – план лекцій, план лабораторних або семінарських занять, методичні вказівки до цих занять, де наводяться план проведення лабораторного заняття, основні теоретичні питання, описання дослідів, питання для самоконтролю, наведені приклади рішення задач. У робочих програмах навчальних дисциплін наведені критерії оцінювання. Модульні контролю проводяться за тестовими питаннями різних рівнів, що повністю охоплюють зміст дисципліни. Для розвитку творчої активності здобувачів вищої освіти робочими програмами передбачається виконання індивідуального науково-дослідного завдання. Крім цього на сайті університету наведено інформаційний пакет освітньої програми.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів кожної навчальної дисципліни забезпечуються широким інформуванням здобувачів вищої освіти про: плани лекцій, плани лабораторних або семінарських занять, методичні вказівки до цих занять, що містять план проведення лабораторного заняття, основні теоретичні питання, описання дослідів, питання для самоконтролю, наведені приклади рішення задач. З кожної дисципліни для різних форм контрольних заходів розроблені критерії оцінювання, які доводяться на початку вивчення навчальної дисципліни до здобувачів вищої освіти. На сайті університету наведена необхідна інформація: Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції). http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів доводяться до здобувачів ВО на початку вивчення навчальної дисципліни. На сайті університету розміщено інформаційний пакет (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Informatsiyeni_pakety/014_SO_Himiya.pdf), де розміщені робочі програми навчальних дисциплін, та силабуси на сторінці природничого факультету (<http://hnpu.edu.ua/uk/sylabusy-pryrodnichyy-fakultet>). В межах кожної навчальної дисципліни для кожного виду контролю розроблені критерії оцінювання і всі ці форми дозволяють об'єктивно оцінити результати навчання. Вони регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf).

Систематично проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання відділом моніторингу. Результати анкетування «Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання в ХНПУ імені Г.С. Сковороди (після вивчення дисципліни)» <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSduqJjNmDNqLpHwv0NSImZWH6UPLXKmtD0IjDmKIjvhSRavsQ/viewform> показали, що рівень задоволеності методами контролю – 4,9 балів (за 5-бальною шкалою).

Отримана інформація обговорюється на Раді природничого факультету, засіданнях проектної групи кафедри (протокол № 6 від 16.01.2018 р.), що дозволяє оперативно реагувати на виявлені недоліки.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти за даною ОП відсутній. Існуючі форми атестації здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр»: кваліфікаційний іспит з педагогіки, історії педагогіки та психології; кваліфікаційний іспит з хімії та методики викладання. Ці форми та порядок проведення атестації регламентуються Положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр», розміщеного на сайті ЗВО.

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf та відповідає вимогам які визначені в Національній рамці кваліфікацій <https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy> через відсутність затвердженого стандарту вищої освіти.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів?

Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється як Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції), так і програмами навчальних дисциплін, які розроблені кафедрами. Доступність цих документів забезпечується постійним розміщенням як на сайті університету

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ospintiy_protsest_HNPU_2016.pdf, так і в інформаційному пакеті «Хімія» (http://smc.hnpu.edu.ua/files/Informatsiyni_pakety/014_SO_Himiya.pdf).

Систематично проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо обізнаності з процедурами проведення контрольних заходів. Отримана інформація обговорюється на Раді природничого факультету, засіданнях проектних груп кафедр та Раді університету, що дозволяє оперативно виправляти виявлені недоліки.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується прийомом заліків та іспитів двома науково-педагогічними працівниками (один – лектор потоку, другий – викладач, який проводив лабораторні або семінарські заняття). Обов'язково присутні представники від здобувачів, списки яких складає Спілка студентів і молоді природничого факультету. Для запобігання ситуації конфліктів інтересів (здобувач і викладач мають родинні зв'язки) підсумковий контроль проводить завідувач кафедри у присутності викладача та представника Спілки студентів і молоді природничого факультету.

Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регламентуються Антикорупційною програмою ХНПУ імені Г.С. Сковороди на 2019-2020 рр. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf.

Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів обговорюються на засіданнях кафедри хімії (протоколи № 2 від 12.09.2017 р.; № 8 від 23.01.2018 р.; № 2 від 11.09.2018 р.; № 8 від 22.01.2019 р.; № 14 від 14.05.2019 р.; № 2 від 17.09.2019 р.; № 8 від 21.01.2020 р.) та Вченої ради природничого факультету (протоколи № 6 від 31.08.2017 р.; № 6 від 31.08.2018 р.; № 6 від 29.08.2019 р.).

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Не пізніше, ніж за тиждень після закінчення терміну екзаменаційної сесії, деканом природничого факультету за погодженням із завідувачами кафедрами складається графік ліквідації академічних заборгованостей і доводиться до екзаменаторів та здобувачів. Перескладання іспиту, з якого отримано незадовільну оцінку, у період екзаменаційної сесії не допускається. Якщо здобувач подає заяву про призначення іншого викладача для повторного складання іспиту, завідувач кафедри після

з'ясування всіх обставин може призначити іншого викладача. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: перший раз – науково-педагогічному працівникові (лектору), другий раз – комісії, склад якої визначається на засіданні кафедри. Це регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)
http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_ospvintiy_protsest_HNPU_2016.pdf.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

ЗВО надана можливість оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів. З метою захисту прав здобувачів вищої освіти створюється апеляційна комісія, яка уповноважена забезпечувати дотримання однакових вимог і вирішення спірних питань у складі голови і двох членів комісії. Вона розглядає апеляцію з питань порушення процедури проведення кваліфікаційних іспитів. Апеляція подається у день оголошення рішення кваліфікаційної комісії. Розглядається протягом трьох календарних днів після її подачі і оформлюється протоколом. Процедура регламентується Положенням про організацію та проведення атестації на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» і «магістр», розміщена на сайті університету.

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/15_Polozhennya_pro_organizatsiyu_atestatsii.pdf

. Такі випадки не зустрічалися, але при проведенні контрольних заходів екзаменатори завжди доводять до ЗВО про можливість апеляцій та строки її подачі.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

На сайті центра ліцензування, акредитації і контролю якості освіти ХНПУ імені Г.С.Сковороди розміщена нормативно-правова база з питань забезпечення якості вищої освіти (<http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>; <http://smc.hnpu.edu.ua/normatyvna-baza>). В ній визначено і закріплено норми та правила, стандарти і процедури академічної доброчесності науково-педагогічних працівників та ЗВО у ХНПУ імені Г.С.Сковороди.

На сайті університету розміщено Положення про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С.Сковороди

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhennya%20PRO%20akademichnu%20dobrochesnist1.pdf).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Як інструмент протидії порушення академічної доброчесності використовується перевірка курсових робіт на плагіат за допомогою спеціалізованої програмно-технічної системи UNICHEK для виявлення збігів, ідентичності у текстах. На офіційному веб-сайті університету проводиться перевірка курсових робіт на плагіат <http://nauka.hnpu.edu.ua/перевірка-на-плагіат-2/>.

Репозитарій курсових робіт знаходиться у стадії формування.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

В університеті та зокрема на природничому факультеті створено середовище в якому академічна доброчесність є переконанням для ЗВО. Це створюється через дотримання принципів демократизму, науковості, партнерства та взаємодопомоги, відкритості та прозорості. В університеті створена комісія з питань академічної доброчесності (Положення про академічну доброчесність

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhennya%20PRO%20akademichnu%20dobrochesnist1.pdf), яка працює з планом, а у Спілці студентів та молоді ХНПУ функціонує Комітет академічної доброчесності. Питання дотримання у науковій спільноті природничого факультету, принципів академічної доброчесності систематично обговорюється на Раді природничого факультету, засіданнях кафедр. Керівники підрозділів систематично звітують про результати перевірки наукових робіт як бакалаврів, так і співробітників на плагіат. На природничому факультеті порушень принципів академічної доброчесності досі не було.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Заходи при порушенні академічної доброчесності визначаються у Положенні про академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С.Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhennya%20PRO%20akademichnu%20dobrochesnist1.pdf).

У разі одержання комісією академічної доброчесності заяви викладача або здобувача комісія розглядає питання про плагіат і виносять рішення про форми відповідальності: адміністративна, дисциплінарна тощо. Якщо факт плагіату доведено, комісія приймає рішення про повторне проходження оцінювання, повторне проходження навчального курсу, попередження, позбавлення академічної стипендії і навіть відрахування з університету.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Конкурсний відбір викладачів ОП проводиться згідно університетського Положення про прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_obran_na_posadu.pdf) і ця процедура враховує професіоналізм викладача як вимогу. На посади науково-педагогічних працівників обираються особи, які мають науковий ступінь або вчене звання і за своїм рівнем кваліфікації та професійними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників чинним законодавством України, вимогам, указаним у затверджених ректором Університету посадових інструкціях науково-педагогічного працівника та умовам конкурсу.

Як правило, перевага викладання дисциплін даної ОП надається науково-педагогічним працівникам, які мають науковий ступінь або вчене звання, та мають відповідну спеціалізацію. Високий рівень професіоналізму також підтримується заохоченням викладачів до підвищення рівня власної професійної майстерності шляхом проходження підвищення кваліфікації (з питань комп'ютерного забезпечення, з питань нових напрямів у професійній підготовці фахівців, проходження тренінгів та сертифікування тощо), а також до навчання в аспірантурі та докторантурі за напрямом підготовки.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Для проходження педагогічної та виробничої хіміко-технологічної практики складено угоди з Харківськими закладами загальної та спеціалізованої середньої освіти, та науковими установами: Харківська ЗОШ № 45. № 10-08/У-027/16 від 21.11.16 р.; Харківський лицей №107. № 10-08/У-032/16 від 27.08.16 р.; Харківська ЗОШ № 139. № 10-08/У-004/16 від 25.01.16 р.; Харківська ЗОШ № 141. № 0076-Д/010/14 від 21.09.14 р.; Харківська ЗОШ № 154. № 10-08/Д-010/15 від 07.09.15 р.; Харківська ЗОШ № 162. № 10-08/У-024/16 від 01.01.16 р.; Харківська ЗОШ № 59. №

10-08/У-055/17 від 23.10.17 р.; Харківська ЗОШ № 152. № 10-08/У-050/17 від 01.09.16 р. Роботодавці залучалися до розробки та обговорення Освітньої програми «Хімія в закладах освіти», проведення настановних та підсумкових конференцій з педагогічних практик; круглих столів (семінарів) з проблем професійної освіти майбутніх фахівців.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП представників роботодавців шляхом налагодження партнерської взаємодії з Харківською ЗОШ № 45, Харківським ліцеєм №107, Харківською ЗОШ № 139, Харківською ЗОШ № 141, Харківською ЗОШ № 154, Харківською ЗОШ № 162, Харківська ЗОШ № 59, Харківською ЗОШ № 152.

Разом з вчителями закладів середньої освіти (ЗСО) систематично проводяться семінари з актуальних питань хімічної науки та освіти. Разом з вчителями ЗСО та експертів галузі проводяться на факультеті відкриті дні «Студент на один день».

Здобувачі вищої освіти мають можливості безпосередньо взаємодіяти з професіоналами-практиками під час навчання та практик, що дозволяє їм набутти важливого професійного досвіду.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

У ЗВО є власні програми підвищення кваліфікації фахівців (працюють курси підготовки до здачі тесту з іноземної мови на рівні B2: доцент Макеев С.Ю.), відбуваються тренінги на базі Науково-методичного тренінгового центру соціального та професійного розвитку людини ХНПУ: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukovo-metodychnyy-treningovyy-centr-socialnogo-ta-profesiynogo-rozvytku-lyudyny>.

Викладачі проходили стажування (згідно Положенню про організацію стажування науково-педагогічних працівників: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Format_dokum/Pro_organiz_stajyvann_nauk_ped_pratzivn.pdf) за кордоном (National Louis University, м. Новий Сонч (Польща) – Макеев С.Ю., 2018 р. <http://hnpu.edu.ua/uk/stazhuvannya-u-polshchi>) та в Україні (Макеев С.Ю. на кафедрі неорганічної хімії ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016 р.; Свєчнікова О.М. та Винник О.Ф. (2017 р.), Сидоренко О.В. та Кратенко Р.І. (2019 р.) на кафедрі фундаментальних дисциплін Національної академії Національної гвардії України).

За результатами анкетування (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Rejting_vikladachiv_2019.pdf) по кафедрі хімії рейтинг викладачів у середньому становить 91,74 балів (за 100-бальною шкалою).

Результати анкетування (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSduqJjNmDNqLpHwv0NSImZWH6UPLXKmtD0IjDmKIJvhSRavsQ/viewform>) показали, що рівень оцінки здобувачами стилю викладання по кафедрі хімії становить 4,5 балів, рівень володіння навчальним матеріалом – 4,8 балів (за 5-бальною шкалою).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Проводиться загальноуніверситетський конкурс «Найкращій науковець (фахівець) року», де найкращі викладачі у різних номінаціях отримують нагороди (проф. Свєчнікова О.М. у 2018 р., стипендіат в галузі науки імені М.М. Бекетова (з хімії), 2018 р). Доц. Макеев С.Ю. у 2019 р. став переможцем у номінації «Журналістський дебют» за підсумками публікацій у газеті «Учитель» ХНПУ імені Г.С. Сковороди за 2018 р. ЗВО заохочує роботу викладачів з обдарованими учнями. Під керівництвом ст. викл. Винника О.Ф. учні неодноразово займали призові місця МАН (оголошена

подяка МОН України: <http://hnpu.edu.ua/uk/novyny-kafedry-himiyi>).

Науково-методичний тренінговий центр соціального та професійного розвитку людини (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukovo-metodychnyy-treningovyy-centr-socialnogo-ta-profesiynogo-rozvytku-lyudyny>) стимулює розвиток викладацької майстерності шляхом проведення тренінгової програми «Сучасний викладач ЗВО» з метою удосконалення сучасних викладацьких компетенцій професорсько-викладацьким складом закладів вищої освіти.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Інформацію про фінансову діяльність оприлюднено на сайті університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/informaciya-pro-finansovu-diyalnist>).

В університеті достатнім є забезпечення навчальними аудиторіями, кабінетами, обладнанням та устаткуванням, необхідним для виконання освітньої програми.

Площа навчальних приміщень, де здійснюється підготовка за вказаною спеціальністю – 3910,1 кв.м. Функціонує Наукова бібліотека: <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>, 6 читальних залів (324 місця).

На кафедрі хімії функціонують: мультимедійна аудиторія (54,9 кв.м.); лабораторія неорганічної хімії і біохімії (54,2 кв.м.); лабораторія аналітичної хімії (51,8 кв.м.); лабораторія фізичної і колоїдної хімії (54,2 кв.м.); лабораторія органічної хімії і органічного синтезу (54,1 кв.м.); лабораторія хімічної технології і ВМС (54,5 кв.м.); лабораторія методики хімії (54,9 кв.м.); науково-дослідницька лабораторія (13,1 кв.м.); лаборантська (13,1 кв.м.). Для кожного освітнього компонента розроблено навчально-методичний комплекс.

В університеті є база спортивного комплексу (спортивні зали – 15 (3244,7 кв.м); стадіони – 1 (12577 кв.м); спортивні майданчики – 8346,5 кв.м; корти – 648 кв.м, 1200 кв.м.; навчально-спортивний табір «Гайдари» (2021 кв.м), лижна база «Сокольники» (220,8 кв.м); актові зали.

Соціальна інфраструктура: 3 гуртожитки (житлова площа на одного мешканця складає в середньому 7 кв.м.); медпункт; буфети, 6 їдалень.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

В університеті діють Культурно-мистецький центр університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kulturno-mystecky-centr>); Спілка студентів і молоді, діяльність якої спрямована на створення умов для самореалізації особистості, зростання у здобувачів соціальної активності; Волонтерський рух, що опікується проблемами у сферах соціального захисту, охорони навколишнього середовища, правозахисної діяльності, збереження культурних цінностей і їх охорони, а також вихованнями дитячих будинків і будинків-інтернатів, ветеранами Другої світової війни, допомогою постраждалим унаслідок АТО; Спортивний клуб. Для розвитку наукової діяльності здобувачів вищої освіти у закладі працює Рада молодих вчених (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/rada_mol_uchenyx.pdf), що дає можливість здобувачам брати участь у науково-дослідних проектах, конференціях, конкурсах, що проводяться в Україні та за кордоном.

У структурі Спілки студентів та молоді створене Студентське наукове

товариство (<http://hnpu.edu.ua/uk/struktura-spilky-studentiv-i-molodi-universytetu>), яке організовує наукову роботу здобувачів, підготовку конференцій, наукових публікацій, участь у семінарах, круглих столах, наукових проблемних групах, Всеукраїнських і Міжнародних олімпіадах та конкурсах наукових робіт.

Забезпечуючи спортивну діяльність здобувачів вищої освіти, в університеті діє Спортивний клуб, який щорічно проводить Спартакіаду (у програмі шашки, шахи, настільний теніс, волейбол, баскетбол, естафета, бадмінтон).

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)

Навчальні приміщення повністю відповідають існуючим будівельним та санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки, існуючим нормам з охорони праці. Безпекою освітнього середовища опікується відділ охорони праці <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-ohorony-praci> та експлуатаційно-технічний відділ <http://hnpu.edu.ua/uk/division/ekspluatacijno-tehnicnyy-viddil>.

Медичне обслуговування здобувачів вищої освіти здійснюється на базі медичного пункту університету. Зі студентським та викладацьким складом постійно проводиться профілактична робота щодо запобігання шкідливих звичок та пропаганди здорового способу життя. Цьому сприяють дні здоров'я, дні донора, випуск стіннівок, бесіди, розгляд питань на засіданнях Вченої ради тощо.

В університеті діє психологічна служба <http://liderstudent.com.ua/>, як структурний компонент, що створює соціально-психологічні умови для розвитку особистості здобувачів вищої освіти. Провідним завданням діяльності психологічної служби університету є збереження психологічного здоров'я здобувачів через систему інформаційної, психодіагностичної, консультативної, розвивальної, діагностичної, прогностичної, профілактичної та корекційної роботи. Психологічна служба університету забезпечує охорону психічного здоров'я і надання психологічної допомоги.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Механізми освітньої підтримки здобувачів вищої освіти забезпечуються відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і передбачають здійснення таких процедур і заходів: визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти, здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, інформаційних стендах тощо. Діє центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти: <http://smc.hnpu.edu.ua/>.

Для освітньої підтримки здобувачів вищої освіти на регулярній основі здійснюється моніторингове дослідження щодо визначення якості освіти; проводиться щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти та педагогічних працівників («Викладач очима студентів»); для контрольних замірів знань студентів проводяться ректорські контрольні роботи <http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/analiz-rektorskykh-kontrolnykh-robot-2019-2020>.

Для інформаційної підтримки студентів, НПП, абітурієнтів створено сайт ЗВО <http://hnpu.edu.ua/uk> за допомогою якого, всі учасники освітнього процесу мають можливість ознайомитись із загальною інформацією про заклад, його структурою, діяльністю, новинами й запланованими заходами та ін. Відкритість такої інформації забезпечується інститутом інформатизації освіти.

Окрім офіційного сайту, наявна група в соціальній мережі Facebook в якій розміщуються новини, анонс заходів, що плануються або проводяться природничим

факультетом <https://www.facebook.com/groups/1808806579380082/>.

Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється через діяльність бібліотеки, яка використовує автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему <http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>, а також через сайт центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти <http://smc.hnpu.edu.ua/>.

Консультативну і соціальну підтримку здобувачів вищої освіти здійснює Профспілка студентів, аспірантів і докторантів: <http://hnpu.edu.ua/division/profkom-studentiv-aspirantiv-i-doktorantiv>.

Для гарантування якості освіти у закладі вищої освіти створено відділ менеджменту і моніторингу діяльності університету (<http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoryngu-jakosti-osvity>), який досліджує рівень задоволеності освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою здобувачів вищої освіти. Проведене опитування свідчить, що освітньою підтримкою переважно задоволені 83,4 % здобувачів, організаційною підтримкою – 66,7 % здобувачів, інформаційною підтримкою – 41,7 % здобувачів, консультативною підтримкою – 91,7 % здобувачів, соціальною підтримкою – 75 % здобувачів. Результати опитування були проаналізовані і враховані на засіданні проектної групи ОП «Хімія в закладах освіти» (протокол № 10 від 15.01.2020 р.).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Підтримка осіб з особливими освітніми потребами здійснюється через навчально-методичний інклюзивний центр <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>, який проводить консультації для науково-педагогічних працівників з питань кваліфікованого планування, організації та моніторингу навчально-реабілітаційної роботи зі здобувачами з особливими освітніми потребами. Для таких здобувачів розробляється індивідуальна навчально-реабілітаційна програма. Проводяться індивідуальні, корекційно-реабілітаційні заходи, спрямовані на поетапну адаптацію осіб з особливими освітніми потребами до навчального процесу. Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами викладено на сайті <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymy-osvitnimy-potrebamy> та в правилах прийому у 2019 році. Конкретні дії щодо людей з особливими освітніми потребами визначено в наказах стосовно людей з інвалідністю в ХНПУ імені Г.С. Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/invalidnakazy.pdf>. Здобувачі даної категорії осіб за результатами опитування підтверджують відсутність перешкод для отримання ними освіти в університеті.

Прийом на навчання осіб з особливими освітніми потребами відбувається згідно Правил прийому зі змінами до ХНПУ імені Г.С.Сковороди у 2019 році [з додатками]: [http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf).

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Процедуру вирішення конфліктних ситуацій регулюють такі нормативно-правові документи, як: Антикоруційна програма університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf, Гендерний центр <http://hnpu.edu.ua/division/gendernyy-centr>, Положення про

академічну доброчесність в ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhennya%20PRO%20akademichnu%20dobrochesnist1.pdf. У Положенні про академічну доброчесність, відповідно до п.2.4 якого «учасники освітнього процесу повинні дотримуватися етичних норм, поважати осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків, осіб, які їх замінюють незалежно від віку, статі, громадянства, стану здоров'я, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального та майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин». Положенням урегульовано порядок розгляду скарг про можливі випадки порушення вимог цих норм, зокрема через діяльність Комісії з академічної доброчесності.

Для запобігання та протидії корупції в університеті розроблено та впроваджено Антикорупційну програму ХНПУ імені Г. С. Сковороди на 2019-2020 рр., у межах якої (розділ III п. 2 Антикорупційної програми) деталізовано перелік антикорупційних заходів, діяльність відповідної комісії http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf.

В університеті створений і діє Гендерний центр (<http://hnpu.edu.ua/division/gendernyy-centr>) для урегулювання питань гендерної рівності і запобігання випадків сексуального домагання.

У разі виникнення конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу до їх вирішення долучаються представники психологічної служби університету <http://liderstudent.com.ua/>.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет.

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Хімія в закладах освіти» регламентована Положенням про освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції): <http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/2Pologenia.pdf>.

ОП «Хімія в закладах освіти» розроблена відповідно Національної рамки кваліфікацій для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (7 рівень Національної рамки кваліфікацій).

Обговорена на Вченій раді природничого факультету протокол № 6 від 30.03.2016 р. Затверджена Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, протокол № 4 від 20 травня 2016 р.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд ОП «Хімія в закладах освіти» проводять один раз на рік при коригуванні (за необхідності) навчальних планів на наступний навчальний рік. Обговорення ОП (планове) проводиться на засіданнях проектної групи за участі членів проектної групи двічі на рік. За результатами обговорення освітніх компонентів ОП, їх реалізації, якості та форм проведення вносяться пропозиції щодо відповідності програмних результатів навчання, покращення методів навчання та методів оцінювання освітніх компонентів ОП. Внесені пропозиції включаються до навчального плану здобувачів вищої освіти і затверджуються Вченою радою

природничого факультету (протокол № 8 від 20.05.2019 р.).

Так, за результатами останнього перегляду ОП «Хімія в закладах освіти» у зв'язку зі змінами кадрового характеру (закінчення терміну навчання Осинського М.І.), до складу проектної групи ОП включено представника студентського самоврядування Фендрікову М.С. (протокол засідання проектної групи № 10 від 15.01. 2020 р.)

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

При обговоренні ОП на засіданнях проектної групи до уваги беруться побажання і зауваження, які були висловлені здобувачами вищої освіти під час засідань Спільки студентів і молоді природничого факультету. Внесені пропозиції вносяться до навчальних планів здобувачів вищої освіти на наступний навчальний рік, обговорюються і затверджуються на засіданнях Вченої ради природничого факультету, до складу якої входять 10% здобувачів вищої освіти.

При перегляді ОП до увагу також беруться результати анкетування здобувачів вищої освіти, яке щорічно проводиться Відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету (<http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i-monitoringu-jakosti-osvity>), одним із завдань якого є проведення опитувань, які допомагають зрозуміти проблеми здобувачів і вдосконалити освітній процес.

На сайті центру ліцензування, акредитації і контролю якості освіти наведені результати оцінювання освітнього процесу здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» природничого факультету [http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurodnuciu%20\(1\).pdf](http://smc.hnpu.edu.ua/files/yakist_osvity/Anketu/Prurodnuciu%20(1).pdf).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Процедура обговорення ОП здобувачами вищої освіти регламентована Положенням про Спільку студентів і молоді ХНПУ імені Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Spilka_student_ta_molod/Polozhennya%20SSM.pdf.

Члени Спільки студентів і молоді природничого факультету протягом навчального року проводять дискусійні обговорення ефективності освітніх компонентів ОП, методів навчання та оцінювання, заслуховують пропозиції здобувачів вищої освіти, зазначають недоліки і побажання щодо методів навчання і методів контролю під час освітнього процесу. Пропозиції, внесені представниками Спільки студентів і молоді природничого факультету розглядаються на засіданнях проектної групи за участі членів студентського самоврядування, за необхідності і обґрунтованості даних пропозицій, виносяться на обговорення на Вченій раді природничого факультету (протокол № 6 від 31.08.2017 р., протокол № 6 від 31.08.2018 р.).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

При перегляді ОП приймаються до уваги пропозиції, внесені потенційними роботодавцями, які входять до навчального науково-педагогічного комплексу (ННПК) ХНПУ імені Г.С. Сковороди, робота якого регламентована Положенням про навчальний науково-педагогічний комплекс

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Navchalniy_nauk_ped_kompleks/Polozhennya_NNPK.PDF, одним із завдань якого є поширення передового педагогічного досвіду шкіл, що входять до складу ННПК, та надання теоретичної та методичної допомоги при забезпеченні освітнього процесу в ЗВО.

Також до уваги при обговоренні і перегляді ОП беруться пропозиції і зауваження

методистів і вчителів, які працюють на університетській кафедрі у Харківському ліцеї № 141, метою створення якої є науково-методичний супровід фахово-педагогічної діяльності вчителя; керівництво експериментальною роботою в ЗСО; проведення у ЗСО науково-методичних семінарів з питань упровадження в шкільну практику педагогічних технологій; консультації щодо створення освітнього середовища; експертна оцінка навчально-методичних розробок учителів; апробація навчально-методичних розробок викладачів факультету; проведення спільних екологічних акцій; методична допомога вчителів здобувачам у проходженні педагогічної практики; системна профорієнтаційна робота та підготовка випускників до навчання у ЗВО; забезпечення ЗСО педагогічними кадрами з кращих випускників факультету.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Основним завданням ОП «Хімія в закладах освіти» є підготовка висококваліфікованих фахівців в галузі «Освіта», викладачів хімії у загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладах. До освітнього процесу за даною ОП залучені здобувачі вищої освіти, які вже пройшли педагогічні практики у загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладах.

Для ефективного працевлаштування випускників в структурі університету створено Відділ профорієнтації і роботи з випускниками (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-proforiyentaciyi-i-roboty-z-vypusknykamy>), основною метою якого є координація спільної роботи деканатів факультетів з районними/міськими відділами освіти, прогнозування потреб у педагогічних кадрах, обліку та працевлаштування випускників педагогічного вузу, забезпечення випускника першим робочим місцем за отриманою спеціальністю відповідно до вимог сучасного ринку праці, залучення на навчання до університету професійно зорієнтованої молоді.

Щороку Відділом профорієнтації та керівництвом університету і факультету для здобувачів вищої освіти за бакалаврським рівнем освіти проводяться спеціальні семінари і зустрічі з потенційними роботодавцями, а також «Ярмарок вакансій», «Дні кар'єри» на які запрошуються представники ЗСО міста Харкова та області, під час яких здобувач-випускник може обрати собі вакансію у найкращих передових закладах освіти міста Харкова та Харківської області.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

Під час реалізації ОП «Хімія в закладах освіти» (2016-2019 н.р.) серед здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за даною ОП відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету було проведено анкетування, метою якого є отримання незалежної думки здобувачів про якість освіти, визначення найкращого викладача серед тих, які забезпечують освітній процес за даною ОП, виявлення корупційних ризиків, збір достовірної інформації про проблеми, які виникають у здобувачів під час навчання. Результати даного анкетування показали, що здобувачі першого (бакалаврського) рівня за ОП «Хімія в закладах освіти» в цілому позитивно оцінюють якість освітнього процесу, суттєвих недоліків не виявлено.

Перевірка якості набутих знань і навичок серед здобувачів першого (бакалаврського) ступеня за ОП «Хімія в закладах освіти» проводиться під час заліково-екзаменаційних сесій, за результати яких проектна група ОП зробила висновок про задовільні результати засвоєння знань та навичок. Якість реалізації компонентів ОП також перевіряється під час проведення ректорських контрольних робіт і аналізу звітів з практики здобувачів. Результати цих перевірок аналізуються

центром моніторингу і якості освіти ХНПУ імені Г.С. Сковороди і обговорюються на засіданнях Виконавчої ради (Ради з якості).

<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/analiz-rektorskykh-kontrolnykh-robot-2019-2020>.

Певним недоліком ОП є недостатня адаптація програм циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки до професійної діяльності вчителів хімії.

Контроль внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності регламентований Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на 2019/2020 навчальний рік

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Progr_vn_aud_19_20_2_0.pdf.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

ОП «Хімія в закладах освіти» проходить первинну акредитацію, тому зауважень та пропозицій за нею ще не отримано.

У 2018 році акредитацію проходила ОП «Біологія в закладах освіти», під час якої експертами було рекомендовано: 1) оновити бібліотечний фонд навчальною літературою, виданою за останні п'ять років, що було враховано при складанні планів роботи кафедр по підготовці навчальної і навчально-методичної літератури на 2018-2019 н.р. та закупівлі підручників бібліотекою; 2) для збільшення контингенту здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти посилити профорієнтаційну роботу у загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладах регіону з метою залучення їх до вступу на денну та заочну форму навчання, що було враховано при проведенні профорієнтаційних заходів у 2018 та 2019 рр. серед випускників загальноосвітніх і спеціалізованих навчальних закладів; 3) збільшити кількість публікацій професорсько-викладацького складу у фахових виданнях які входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, що було враховано при складанні плану наукової роботи факультету на II півріччя 2018 р. та на 2019 р. (за результатами наукової роботи професорсько-викладацького складу природничого факультету у 2018 році було опубліковано 7 наукових статей у фахових виданнях які входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science).

Під час удосконалення ОП беруться до уваги Положення про Процеси системи управління якістю (СУЯ) ХНПУ імені Г.С. Сковороди

<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/Procesi072018.pdf>;

Положення про Освітню програму ХНПУ імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)
<http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/2Pologenia.pdf>.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Всі учасники академічної спільноти (педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійні програми; роботодавці) залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП.

Всі учасники педагогічного процесу забезпечують розробку і реалізацію ОП, її періодичний перегляд і моніторинг якості ОП. Організують контрольні заходи по перевірці набутих знань, умінь та навичок здобувачами вищої освіти, аналізують результати та вносять пропозиції по усуненню недоліків.

Здобувачі вищої освіти приймають участь в обговоренні якості ОП, що відбувається на засіданнях Співки студентів та молоді природничого факультету, на Радах природничого факультету (протоколи № 9 від 29.06.2016 р.; № 9 від 28.06.2017 р.).

Фахівці-практики та роботодавці залучаються до процедури розроблення ОП, вносять пропозиції по покращенню якості та моніторингу ОП (протокол № 3 від 30.08.2017 р.).

Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОП є самоаналіз освітньої програми, який може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОП з метою планових процедур контролю якості. Самоаналіз може проводитися проектною групою за рішенням гаранта освітньої програми.

При внутрішньому забезпеченні якості ОП керуються Програмою проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю на 2019-2020 навчальний рік http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Progr_vn_aud_19_20_2_0.pdf.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішнє забезпечення якості освіти регламентовано Статутом університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ імені Г.С. Сковороди [http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.p](http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf)
[df](http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf).

За здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти відповідають наступні структури:

Кафедри: складання програм і робочих програм навчальних дисциплін, проведення поточного і підсумкового контролю.

Деканат: складання навчального і робочого навчального плану за ОП, організація навчального процесу, складання графіку навчального процесу.

Відділ практики: укладання договорів про проходження практик, організація і проведення практик, проведення підсумкових заходів.

Навчальний відділ: планування і організація поточного освітнього процесу, удосконалення системи освітнього процесу, здійснення систематичного контролю за своєчасною підготовкою і станом виконання планової обліково-звітної документації з навчальних питань, безпосередня участь у здійсненні систематичного контролю за ходом освітнього процесу, аналіз ходу освітнього процесу, контролю поточної успішності здобувачів, результатів екзаменаційних сесій, державної атестації.

Центр ліцензування, акредитації і контролю якості освіти: забезпечення дотримання державних стандартів вищої освіти; сприяння створенню належних методологічних, навчально-методичних, організаційних умов для організації навчального процесу на факультетах.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу ХНПУ ім. Г.С.Сковороди регулюються Статутом університету

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf),

Колективним договором

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf), Основними положеннями Університетської політики в сфері якості освіти та підготовки майбутніх педагогічних працівників

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/politika%20v%20sfere%20yakos.pdf), Правилами прийому до Харківського національного педагогічного університету

імені Г.С.Сковороди

([http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5\(combinepdf\)%20site.pdf](http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2019/Umovy%20PravylaHNPU%202019/Pravyla_27-06/Pravyla%20Pryjomu%20zi%20Zminavy%20HNPU%202019%2027-06_5(combinepdf)%20site.pdf)).

Згідно Наказу ХНПУ імені Г.С. Сковороди № 85-ОД від 05 червня 2018 р. «Про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ», було розроблено і затверджено порядок супроводу (надання допомоги) осіб з особовими освітніми потребами. Призначено відповідальну особу за забезпечення супроводу такій категорії осіб. Порядок надання послуг розміщено на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymy-osvitnimy-potrebamy>.

У 2017 році створено загальноуніверситетський навчально-методичний інклюзивний центр. Центр має сторінку на сайті університету:

<http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

http://smc.hnpu.edu.ua/files/osvitni_programy/Proek_Himia.pdf

З метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) університетом створено сторінку у Facebook (<https://www.facebook.com/groups/1029347057130340/>), телефони та електронні адреси адміністрації університету оприлюднені на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/uk/contacts>.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет Інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

ОП «Хімія в закладах освіти» опублікована на сайті університету http://smc.hnpu.edu.ua/files/osvitni_programy/OP_Himia.pdf

Ціллю освітньої програми є підготовка кваліфікованих вчителів хімії для закладів загальної середньої освіти, які здатні вирішувати практичні проблеми навчання та виховання.

Обов'язкові компоненти: Україна: історія і сучасні реалії; політично-правові студії; основи економічної теорії; філософія; іноземна мова; безпека існування людини в навколишньому середовищі; українська мова (за професійним спрямуванням); вища математика; фізика; фізико-хімічні методи дослідження; основи наукових-досліджень; загальна екологія; хімія довкілля; вступ до спеціальності; педагогіка, психологія, неорганічна хімія; загальна хімія; аналітична хімія; органічна хімія; фізична хімія; колоїдна хімія; хімія високомолекулярних сполук; хімічний синтез; основи сучасного хімічного виробництва; технологія та методика навчання хімії; техніка хімічного експерименту та виготовлення наочних посібників; механізми органічних реакцій; біохімія; курсова робота з неорганічної або аналітичної хімії; курсова робота з органічної або фізикоїдної хімії; курсова робота з методики викладання хімії; педагогічна практика у ЗНЗ; практика у дитячому оздоровчому таборі; пропедевтична практика; виробнича хіміко-технологічна практика. Загальний обсяг обов'язкових компонентів: 180 кредитів.

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим

інтересам аспірантів (ад'юнктів) <i>Аспірантури зі спеціальності 014 Середня освіта (Хімія) не має</i>
Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю
Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю
Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників
Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)
Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи
Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються
Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)
Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності коротке поле

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

<p>Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?</p> <p>До сильних сторін ОП, що акредитується, на нашу думку можна віднести наступне:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічність підготовки вчителів хімії як стосовно рівномірного розкриття змісту головних розділів хімії, так і стосовно ефективного розподілу навчального матеріалу між лекційним, лабораторно-практичним і самостійним блоками. Здобувачі мають можливість відпрацювати різноманітні форми педагогічної діяльності під час добре організованих практик у загальноосвітніх середніх навчальних закладах. Усі ці особливості відображені безпосередньо у структурі програми. 2. Методичне забезпечення. Значна кількість навчальних курсів, що складають ОП, супроводжуються створеними викладачами кафедри навчальними та методичними посібниками, методичними рекомендаціями тощо. Це спрощує для здобувача пошук інформації за тематикою курсу, дозволяє уніфікувати вимоги щодо підготовки до проміжних та підсумкових контролів, економить час протягом лабораторно-практичних занять. Кафедрою розроблений дистанційний курс «Сучасні
--

технології хімічних виробництв».

3. Залучення до наукової роботи. Професорсько-викладацький склад кафедри веде активну наукову роботу, постійно залучаючи до її проведення здобувачів. У багатьох навчальних курсах суттєва увага приділяється методології здійснення наукових досліджень, шляхам з'ясування кола невирішених наукових проблем та підходам до їхнього вирішення у відповідній галузі. Частка здобувачів вищої освіти, що демонструє власне бажання та об'єктивні здібності щодо виконання наукових проєктів активно працює у науковому хімічному клубі «Синтез».

До слабких сторін ОП на поточному етапі можна віднести наступне:

1. На думку розробників ОП, покращенню якості навчання останнім часом приділяється недостатня увага в цілому у державному масштабі, і, як наслідок, у нашому ЗВО. Очевидно, що якісь викладання складно перевірити за формальними показниками, однак саме від цього насамперед і залежить якість підготовки фахівців. Актуальним залишається також усунення суперечностей між програмами суміжних дисциплін, пов'язаних з різною швидкістю осучаснення змісту цих програм.

2. Обмеженість матеріальної бази не дозволяє включити у програми лабораторно-практичних занять практичне засвоєння навичок використання цілого ряду сучасних методів, які у багатьох розділів хімії вже встигли стати рутинними (інфрачервона спектроскопія, високоефективна рідинна хроматографія тощо). Розвиток цієї складової напряму залежить від показників фінансування роботи факультету.

3. Недостатня адаптація програм циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки до професійної діяльності вчителів хімії.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку освітньої програми, що акредитується, пов'язані з удосконаленням її структури і змісту у наступних основних галузях: (1) якість навчання, (2) зв'язок зі роботодавцем; (3) академічна доброчесність.

1. Якість підготовки дипломованого фахівця залежить у першу чергу від сучасності лекційного матеріалу, насиченості лабораторних занять та забезпечення для здобувачів вищої освіти можливості проведення експериментальних наукових досліджень на сучасному рівні. Зважаючи на це, розробники програми вважають критично важливим постійне удосконалення саме змісту та наповнення навчальних курсів. Цей процес має три складові, реалізація яких планується протягом наступних 3 років.

а) Осучаснення змісту лекцій. Зважаючи на темпи, якими сьогодні розвивається хімія, зміст лекцій з дисциплін циклу фундаментальної підготовки (фізико-хімічні методи дослідження, хімія доквілля, загальна екологія та ін.) має переглядатися щорічно. Своєчасне внесення у програму результатів новітніх досягнень відкриватиме для здобувачів спрямованість актуальних наукових досліджень, сприятиме усвідомленню безперервності наукового пошуку.

б) Урізноманітнення тематики лабораторних занять. Для фахівців з природничих наук головним критерієм професійності завжди залишатимуться навички практичної роботи з об'єктом дослідження. Зважаючи на це, ми плануємо розширяти перелік об'єктів лабораторних робіт з циклу професійно-орієнтованої підготовки (аналітична хімія, фізична хімія, хімія високомолекулярних сполук та ін.).

2. Важливою складовою підготовки фахового вчителя є урахування у навчальних курсів особливостей шкільної програми з відповідних дисциплін. Суттєві зміни у програмі з хімії, що відбулися у 2013–2017 рр., призвели до того, що наявний корпус вітчизняної навчально-методичної літератури перестав відповідати потребам школи. Модернізація лекційних курсів навчальних педагогічних університетів, таким чином,

має враховувати не лише сучасні наукові тенденції, але й специфічні особливості новітніх програм.

3. Робота з дотримання принципів академічної доброчесності буде спрямована на наступне: (1) посилення контролю оригінальності змісту та коректності цитування у навчально-методичній літературі, що видається на факультеті для супроводження навчальних курсів; (2) контроль відсутності академічного плагіату у наукових публікаціях здобувачів вищої освіти; (3) розробка у межах ОП окремого змістовного модулю у межах однієї з навчальних дисциплін, присвяченого питанням дотримання академічної доброчесності, виявленню та запобіганню плагіату.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у звіті та доданих до нього документах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до нього документів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Керівник ЗВО

Прокопенко І.Ф.